

20. MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL BRATISLAVA

Najlepším filmom 20. ročníka MFF Bratislava 2018 je nórska snímka *Slepá škvrna*

Bratislava, 06. 12. 2018

20. ročník Medzinárodného filmového festivalu Bratislava sa uskutočnil v dňoch 29. 11. - 3. 12. 2018 v priestoroch bratislavských kín Mladost' a Lumière, v trenčianskom ArtKine Metro, v kine Mier v Modre a v malackom kine Záhoran. Tak ako po iné roky, opäť priniesol široké spektrum filmov, ktoré patria medzi to najlepšie a najpozoruhodnejšie, čo sa nakrútilo počas aktuálneho roka vo svetovej kinematografii. Najlepším hraným filmom sa stal debut *Slepá škvrna* švédskej režisérky Tuvy Novotny. Divákov najviac oslovil film o zakázanej láske v Keni *Rafiki*.

Záverečným ceremoniálom Medzinárodného filmového festivalu Bratislava 2018 prítomných hostí previedla „festivalová“ moderátorka Bibiana Ondrejková, ktorá je jeho súčasťou už od začiatku. Ako spomenula hneď v úvode: „MFF Bratislava rozvíja identitu festivalu mladého filmu od svojho vzniku. Už 20 rokov prináša a objavuje hviezdy svetovej kinematografie, reflektuje celospoločenské, politické a svetové dianie.“ A presne v tomto duchu sa niesol i celý jeho jubilejný 20. ročník.

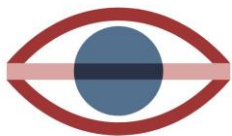
Už niekoľko rokov je program Bratislavského filmového festivalu vystavaný na kurátorskom princípe a časť programových sekcií prichádza vždy s novými témami. Tento rok mala špeciálne postavenie tematika postavenia ženy v spoločnosti a v kinematografii - tzv. **female gaze**, alebo **ženský pohľad**, ktorú reflektovala sekcia **Lexikón**. „Posledný rok bol nielen v kinematografii rokom #MeToo a aj preto sme sa rozhodli na MFF Bratislava reflektovať postavenie žien – v spoločnosti i v kinematografii. Zvolili sme si tému ženský pohľad ako protipól k mužskému pohľadu ako ho identifikovala filmová teoretička Laura Mulvey. V sekcii dávame priestor ženským autorkám, snažíme sa upozorniť na ženskú skúsenosť, ktorá je vo filme i v spoločnosti neraz opomínaná, reflektujeme to, ako boli a sú ženy vo filmoch zobrazované, a pripomíname, že žánre nie sú mužské a ženské,“ hovoria o sekcii jej zostavovatelia dramaturg festivalu, filmový kritik Tomáš Hudák a dokumentaristka a režisérka festivalovej znelky Ivana Hucíková a dodávajú: „Nie je to však iba o jednej sekcii. Päť z ôsmich filmov v Súťaži hraných filmov nakrútili ženy režisérky a aj v ďalších sekciiach premietame filmy, ktoré nabúravajú hegemoniu mužského pohľadu.“

Sekcii **Lexikón: Ženský pohľad** bol venovaný priestor aj vo festivalovej kampani. Znelka 20.ročníka MFF Bratislava ukázala v polminútovom videu zostrih z filmov predovšetkým žien režisérok. Jeho protagonistkami sú ženy odlišnej farby pleti, výzoru, veku, charakteru v rôznych životných situáciách. V pozadí znie hlas Katarzie, ktorá sa počas skladby pýta: „Myslíš, že nemôžeme nič zmeniť, pretože sme iba ženy?“ Úryvok textu pochádza zo skladby *Bábiky sa vraždia* - z nového albumu *Antigona*, na ktorom Katarzia (Katarína Kubošiová) spolupracovala s Pjonim (Jonatánom Pastirčákom). Autorom plagátu je grafický dizajnér Marián Preis.

A práve „ženský pohľad“ nakoniec zvíťazil aj v súťažnej sekcii – najlepším filmom sa totiž stal debut švédskej režisérky Tuvy Novotnej, ktorá je zároveň aj autorkou scenára snímky *Slepá škvrna* (*Blindsone / Blind Spot*, 2018).

O štyroch štatutárnych cenách rozhodovali členovia **poroty Súťaže hraných filmov**. Tento rok nimi boli umelecká riaditeľka Medzinárodného festivalu filmov pre deti a mládež Zlín Film Festival **Markéta Pášmová**, macedónska novinárka, filmová kritička, festivalová kurátorka a členka FIPRESCI **Gena Teodosievska** a známy slovenský herec **Marián Mitaš**.

Víťazný film, *Slepá škvrna*, vnímajú ako: „výnimočný, no zároveň aj znepokojujúci príbeh, ktorý je po hereckej stránke úplne presný. Začína naivne, je natočený na jeden záber a divák so zatajeným dychom čaká, čo sa stane ďalej. Končí sa znepokojujúcou atmosférou a neistotou. Pre nedostatok

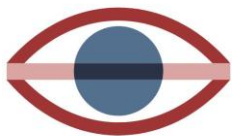
20. MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL BRATISLAVA

emócií tu nie je priestor, avšak tvorcovia filmu nám odopierajú právo na vysvetlenie. Tínedžeri a ich tajný život, ktorý je neskutočne vzdialený od toho nášho, naozaj si máme všimnúť iba to? Toto súčasné vyjadrenie filmovej estetiky vzbudzuje v divákoch základné pocity, pri čom kamera a protagonista sú akoby jedno a tento pocit pretrváva.“ Dojemná dráma, natočená na jediný 98-minútový záber, sa venuje duševným problémom nórskej mládeže. Príbeh sleduje matku, ktorá sa snaží pochopiť svoju dcéru, jej psychické problémy a následný vplyv na celú rodinu. Režisérka filmu, dcéra českého režiséra Davida Jana Novotného, sa poďakovala prostredníctvom video hovoru: „*Je mi veľkou ctou, že ocenenie v rámci vášho festivalu získal práve film Slepá škrvna. Som, samozrejme, polichotená, no zároveň je pre mňa veľmi dôležité a prínosné, že prostredníctvom tohto rozhodnutia sa podarí šíriť posolstvo týkajúce sa veľmi vážnej problematiky – prevencie samovrážd a riešenia psychických ochorení. Som veľmi šťastná, že som dostala túto cenu. Teším sa a verím, že snáď spolu uvidíme aj môj ďalší film.“*

Členovia poroty Súťaže hraných filmov sa tento rok rozhodli udeliť aj **Špeciálne ocenenie** „*Za minimalistický prístup k odlišnej, stále neprijateľnej forme lásky medzi rovnakými pohlaviami, odvážne hľadanie spriaznenej duše, cestu ku normálnemu každodennému životu homosexuálneho páru v malom meste v znevýhodnenej a silne katolíckej Guatemale. Vďaka tomuto všetkému je film nezvyčajný a odvážny.“* Tvorcovia snímky **José** (Guatemala, 2018), režisér Li Cheng a spoluautor a producent George F. Roberson, si cenu prevzali osobne. Dvojica filmárov bola na festivale už so svojim debutovým filmom *Jozueho strom* (2014). Producent snímky srdečne poďakoval a následne skonštatoval: „*Ako filmoví tvorcovia a občania, ktorým záleží na stave vecí verejných, hľadáme na tento svet a vieme, že by sme mali niečo urobiť. Náš prvý film sme napísali a zrealizovali len my dvaja, a vôbec sme nevedeli, či ho vôbec niekto niekedy uvidí, či ho prijmú festivaly. Bolo to pred 4 rokmi, keď nás objavil láskavý pán Nenad Dukić, a pozval nás aj sem, do Bratislavy. Náš film sa tak ocitol v sekcii spolu s filmami, ktoré boli na mnohých významných festivaloch - vrátane Cannes či Benátok. Práve tu sme mali príležitosť stretnúť sa s mnohými ľuďmi, získať povzbudenie, odporúčania, inšpiráciu – a práve vďaka tomu sa nám o 4 roky neskôr podarilo zrealizovať ďalší film a tak sme sa tu mohli stretnúť s našim druhým debutovým filmom.“* Bratislavskému publiku priniesli príbeh o živote mladého Josého, predstaviteľovi nižšej strednej vrstvy v jednej z najnebezpečnejších, najreligióznějších a najchudobnejších krajín sveta, Guatemale a jeho naštrbenie utečencom Luisom, s ktorým prichádza láska, vášeň, homosexuálne túžby, bolesť i sebareflexia.

Cenu pre najlepšiu režisérku získala **Meryem Benm'Barek** za film **Sofia** (Francúzsko, Katar, 2018). Členovia poroty sa zhodli, že: „*Režisérka vytvára jasne definované postavy, ktoré zažívajú situácie, podobné gréckej tragédii. Prostredníctvom nich vykresľuje celkové spoločenské a politické dianie. Všetci sú spokojní, okrem toho, ktorý sa zaoberá spravodlivosťou, tým pádom je von z hry. Takýto je aj príbeh marockého filmu, kde každý kalkuje s vlastnou vierou aj s vierou iných, v mene väčšieho dobra, v mene toho, aby získali lepší prehľad o tom, čo sa deje. Sofia je zdanlivo stratená a osamelá. Presne si vyráta, čo má robiť, aby získala dôveru tých, na ktorých sa spolieha. Občas je film vtipný, inokedy smutný. Dráma o človeku, kde význam ženského a mužského princípu otvára viaceré témy, ale tiež uzatvára isté dilemy.“* Film stvárňuje 20-ročnú Maročanku Sofiu, hľadajúcu otca svojho nenarodeného dieťaťa v snahe vyhnúť sa prenasledovaniu úradmi. Režisérka sa divákovi poďakovala formou video hovoru: „*Veľmi pekne ďakujem členom poroty aj vedeniu filmového festivalu za to, že si vybrali tento môj debutový celovečerný film, film mladej režisérky. Nanešťastie nemôžem byť s vami, ale prajem vám veľmi príjemný večer.“*

Cenu za najlepšiu mužský herecký výkon udelili **Asetovi Imangalievemu**, ktorý vo filme *Šalamúnova hora* (r. Elizaveta Stishova, *Suleiman gora / Suleiman Mountain*, Rusko, Kirgizsko, 2017) stvárnil hlavného protagonistu Karabasa, netradičnú postavu hazardného hráča holdujúceho alkoholu a jeho

20. MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL BRATISLAVA

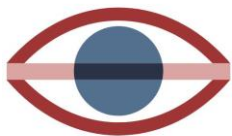
vzťah k mladej tehotnej manželke, no zároveň aj bývalej manželke, ktorej sa podarilo nájsť ich dávno strateného syna. Neobvyklá „rodina“ sa preto musí rozhodnúť, či zvládne existovať pod jednou strechou, alebo putá navždy potrhá. Niektoré rany totiž nezacelí ani magická sila Šalamúnovej hory. Svoj výber členovia poroty argumentovali nasledovne: „*Za postavu, ktorá na začiatku filmu nie je hlavou postavou, ale skôr negatívnou, no postupne sa stáva protagonistom s nenápadným dôvtipom. S neveriteľnou ľahkosťou mení svoje správanie voči dvom partnerkám, synovi a vlastne aj ostatným. Je klamár a zloděj, prešibaný dobrodruh, zvyknutý dosiahnuť svoje pomocou vlastných trikov, čo sa však zmení v záverečnej scéne. Postava, ktorú by si každý skvelý herec rád zahral.*“ Cenu prevzal riaditeľ Ruského centra vedy a kultúry v Bratislave Pavel Lisicyn, ktorý v mene hlavného protagonistu poďakoval a zaželal festivalu veľa šťastia do budúcich ročníkov.

Cena za najlepší ženský herecký výkon poputuje do rúk dánskej herečky **Christine Sønderris**, ktorá vo filme **Frézovacia hlava** (r. Rasmus Kloster Bro, *Cutterhead*, Dánsko, 2017) stvárnila hlavnú úlohu Rie, PR koordinátorky poverenej propagáciou navonok dokonale pôsobiaceho projektu, no s nečakaným zvratom. Tento film, okrem iného, reflektuje aj aktuálnu problematiku utečeneckej pracovnej sily. Ako tvrdia členovia poroty: „*Život v Dánsku plynie s neveriteľnou ľahkosťou. Ak nastane problém, vyrieši sa. V tomto duchu je vytvorená hlavná postava vo filme Frézovacia hlava. Nebojácne sa vydáva do dánskeho podzemia, kde je svedkom razenia nového tunela. Požiar v tuneli ku nej privádza dvoch imigrantov z Chorvátska a Eritrei, ktorí celkom otrasú jej svetom, doslovne aj symbolicky. Pokiaľ ide o herecký výkon, môžeme hovoriť o skvele vystavanej postave, ktorá aj v tých najťažších chvíľach ukazuje svoju dôstojnosť a trpezlivosť a nepochybuje o tom, že zvíťazí. Výborná postava a dokonalá herečka, o ktorej ešte budeme počuť.*“

Súťaž hraných filmov okrem hlavnej poroty hodnotili taktiež dve nezávislé poroty - **porota FIPRESCI** a **Študentská porota**, každá z nich rozhodla o svojom víťazovi.

Porota FIPRESCI, ktorú reprezentovali etablovaní filmoví kritici, pracovala tento rok v tomto zložení: **Bettina Hirsch** z Nemecka, **Viera Langerová** zo Slovenska a **Michele Sancisi** z Talianska. Ako tvrdia: „*Vďaka živej kinematografii a energetickým rytmom hudby 90. rokov, ktoré sú v kontraste s pochmúrnym prostredím temnej postkomunistickej éry, porota udelila Cenu poroty FIPRESCI bieloruskému filmu Krišťáľová labuť (Khrustal / Crystal Swan, Bielorusko, Nemecko, USA, Rusko, 2018). V tomto celovečernom debutovom filme mladej režisérky Darye Zhukovej sa odráža talent a sľubné profesionálne schopnosti. Krišťáľová labuť je fascinujúcou štúdiou postkomunistickej mladosti.*“ Film rozpráva príbeh mladej bieloruskej DJ-ky Eveliny (Velye), ktorá sa v 90. rokoch minulého storočia snaží získať víza a splniť si svoj americký sen. Cenu prevzal producent filmu Valeri Dmitrotčenko, ktorý poďakoval svojmu „*štábu snov – svojim talentovaným ženám*“, ktoré tento film vytvorili: režisérke Daryi Zhukovej, scenáristke Helge Landauerovej, kameramanke Caroline Costaovej a ostatným tvorcom ocenenej snímky.

Študentská porota rozhodovala v zložení **Gabriela Tuchyňová** – absolventka bakalárskeho stupňa réžie a scenáristiky hraného a dokumentárneho filmu na Univerzite Tomáša Baťu v Zlíne, momentálne študujúca réžiu hraného filmu na VŠMU v Bratislave, **Dominika Jarečná** – členka poroty Giornate degli Autori na MFF v Benátkach 2018 a ambasádorka ceny LUX na roky 2018-2019, a **Jakub Kňazko** – zaniatený obdivovateľ vizuálnych umení a študent Fakulty masmediálnej komunikácie v Trnave. Spoločne rozhodli, že **Cenu študentskej poroty** získala snímka **Rozkvitnuté údolie** (r. László Csujá, *Virágvölgy / Blossom Valley*, Maďarsko, 2018) s odôvodnením: „*Film nás zaujal nenúteným spracovaním témy rodičovstva protagonistami, ktorí sú na prvý pohľad neschopní vytvoriť väzby vhodné pre výchovu dieťaťa. Vytvoril tak kontrast so súčasným stavom rodiny a položil otázku, či nie je čas na zmenu. Oceňujeme casting hercov, vizuálne stvárnenie a využitie láskavého humoru.*“ Cenu

20. MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL BRATISLAVA

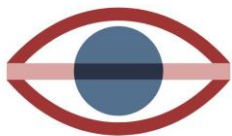
si osobne prevzali režisér László Csuj a kameramanom Gergelym Vassom, ktorí festivalovým divákom ponúkli príbeh o mladých milencoch na úteku, o ich túžbe po slobode a vlastnom mieste na slnku.

Počas celého festivalu mohli o svojom favoritovi rozhodovať aj diváci. Na rozdiel od ostatných porôt, ktoré hodnotili 8 súťažných filmov, návštevníci kín si mohli vybrať z celého programu festivalu. Diváci vybrali svoj najlepší film zo 6 programových sekcií 20. MFF Bratislava 2018: **Súťaže hraných filmov** – prinášajúcej prvé a druhé filmy začínajúcich tvorcov, **Cinema Now** – sústreďujúcej sa na súčasnú svetovú kinematografiu, **Ceny LUX** – prezentujúcej troch nominantov na cenu Európskeho parlamentu, **Made in CZ/SK** – zaradenej pri príležitosti 100. výročia vzniku Československej republiky, poukazujúcej na kontinuálnu spoluprácu slovenských a českých tvorcov, **Lexikónu: Ženský pohľad** – kurátorsky vytvorenej so zámerom viesť diskusiu o nerovnováhe moci vo filme, v ktorom dominuje práve mužský pohľad a zo sekcie **Junior** – určenej primárne pre najmladších festivalových návštevníkov. **Cenu divákov** získal na základe hlasovania návštevníkov festivalu druhý celovečerný hraný film režisérky Wanuri Kahiu **Rafiki** (2018), pred snímkou **Gentleman s revolverom** (2018), ktorú natočil David Lowery, vychádzajúca hviezda americkej nezávislej kinematografie a na treťom mieste sa umiestnil nový film uznávaného filmára Juliana Schnabela **Pri bráne večnosti** (2018).

Diváci sa mohli taktiež osobne stretnúť a diskutovať s viacerými tvorcami. Svoje filmy prišli do Bratislavy uviesť. Návštevníci sa tak mohli osobne stretnúť napr. s art directorom filmu **Pauza Mariosom Neocleousom**, režisérom **Lászlóm Csujom** a kameramanom **Gergelym Vassom** – autormi filmu **Rozkvitnuté údolie**, s režisérom **Li Chengom** a producentom **Georgom F. Robersonom** – tvorcami filmu **José**, s režisérom filmu **Všetko bude Olmom Omerzu**. Pozvanie prijali aj viacerí českí tvorcovia: režisér filmu **Mimoriadna správa Tomáš Bojar**, režisér filmu **King Skate Šimon Šafránek**, delegácia filmu **Hovory s TGM** – režisér **Jakub Červenka**, ale aj jeho slovenskí spolupracovníci – výnimočný herec **Martin Huba**, koproducent **Alexander Smik** či uznávaný umelecký maskér **Juraj Steiner**. Svoje študentské filmy osobne predstavili aj režiséri - poslucháči/čerství absolventi VŠMU: **Daniel Rihák** - film **Výlet**, **Marek Fischer** - film **Vampire Sushi**, **Marek Jasaň** - film **Journey** a **Michal Baránek** - film **Terapia cestou**. Zaujímavé osobnosti a pohľady na aktuálnu domácu i svetovú kinematografiu návštevníci mohli stretnúť a spoznať aj počas festivalových sprievodných podujatí.

Ako sa o festivale vyjadrila členka Poroty súťaže hraných filmov Gena Teodosievska: „*Toto je festival o malých filmoch, ale s obrovským dosahom. A presne tak si to všetko budeme odnášať so sebou, keď sa odtiaľto vrátíme.*“ No okrem výnimočných a hodnotných filmov si návštevníci festivalu mohli vychutnať aj tohoročný podnetný sprievodný program. Problematiku ženského pohľadu nereflektovala len jedna z nosných sekcií festivalu **Lexikón: Ženský pohľad**, festivalová znelka i celková tohoročná vizuálna identita, ale aj diskusia „**Išla som len po mandarínky... ale v Bohéme bola párty s diskusiou**“, ktorú pripravil MFF Bratislava v spolupráci s online filmovým magazínom **Kinečko**. Viedla ju šéfredaktorka **Kinečka** Eva Križková, a na otázky jej odpovedali filmové profesionálky, strihačka Jana Vlčková, kameramanka Radka Šišuláková a scenáristka Barbora Námerová.

V spolupráci so Slovenskou filmovou agentúrou sa návštevníci mohli zúčastniť aj panelu prednášok a diskusií na tému **Green Screen – ekologizácia audiovizuálneho priemyslu**. Hojná účasť na tomto industry podujatí je dôkazom, že slovenskí filmoví profesionáli nie sú ľahostajní ani ku ekologickým otázkam a chcú sa vzdelávať. Projekt Green Screen z programu Interreg Europe sa zaoberá problematikou udržateľného rozvoja audiovizuálneho sektora a má za cieľ znížiť uhlíkovú stopu európskej filmovej a televíznej produkcie. Projekt chce pomôcť zmeniť zaužívanú prax, zaviesť ekologické postupy do produkcie audiovizuálnych diel, presvedčiť miestne filmové a televízne produkcie o ekonomickej výhodnosti využívania tohto prístupu a vytvoriť tak dobrý príklad aj pre iné odvetvia kreatívneho priemyslu. Tim Wagendorp, koordinátor trvalej udržateľnosti Flámskeho

20. MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL BRATISLAVA

audiovizuálneho fondu, sa snažil motivovať filmových tvorcov k zavedeniu ekologických postupov do produkcie audiovizuálnych diel, Pavel Ballo, zoológ z TANAPu, prezentoval tému **Komu patrí obloha v Tatrách?** a Jopy Hečko zo spoločnosti Skyeye, porozprával svoje skúsenosti z natáčaní dynamických záberov z vtáčej perspektívy do filmov v rámci prednášky **Využitie dronov pre filmové účely**.

Bratislavský festival nezabúda ani na detského diváka. Tento rok priniesol charitatívnu projekciu na počas ktorej sa premietal animovaný film (nielen) pre deti **Mimi a Líza - Záhada vianočného svetla** od slovenských režisérok Kataríny Kerekesovej a Ivany Šebestovej. Vybieraným vstupným MFF Bratislava podporil verejnú zbierku Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska s názvom Biela pastelka, ktorá zlepšuje životy tých, ktorí sa ocitli v neľahkej životnej situácii.

Medzinárodný filmový festival Bratislava vznikol v roku 1999 a každoročne vytvára priestor pre stretnutia širokej diváckej verejnosti, kinofilov a filmových profesionálov zo Slovenska i zahraničia. Od svojho vzniku rozvíja identitu festivalu mladého filmu – podujatia s ambíciou objavovať nové mená súčasnej kinematografie, ktoré sú na najlepší ceste stať sa jej budúcimi hviezdami.

Festivalová znelka 20. ročníka MFF BRATISLAVA 2018:

https://www.youtube.com/watch?v=jB6YHU_0IMY

Ďalšie informácie o 20. ročníku Medzinárodného filmového festivalu Bratislava nájdete na internetovej stránke www.bratislavaiff.sk a na Facebooku www.facebook.com/bratislavaiff.

20. MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL BRATISLAVA

29. november – 03. december 2018

Kino Lumière, Kino Mladosť

Kino MIER Modra, Kino Záhoran Malacky, Artkino METRO Trenčín

Hlavný organizátor: **Partners Production**

Festival finančne podporili: **Audiovizuálny fond, Bratislavský samosprávny kraj**

Hlavní partneri: **Slovenská elektrizačná prenosová sústava, Transpetrol**

AK NEPRÍDEŠ, NEZAŽIJEŠ!